

רואה רחוק

מazel קיבל את המצלמה הראשונה שלו בגיל 13, יואל שטרוג, תושב ליף, לא מפסיק לצלם | מי שכיהן עד לפני מסך שניים כעורך הצילומים של מגזין "חטף אחר" נושא חיים בעולם ומתהקה אחר ערים קסומות, מנהל בית ספר לצילום ומסייע לאנשים להתבטא טוב יותר דרך העדשה

צלם רחוב

באמצע שנות ה-80', הגיעו אליו הצעה להיות עורך הצילומים של המגזין, תפקיד אותו עשה בהנאה רבה במשך 17 שנים. "חטף את העולם", גליות מקומות שלא היו מופיעים אליהם אלמלא העיתון. שילבתי נסיעות, כתבה וצילום ונוהגתי מכל רגע". בmphר שנותיו במגזין הקים את "אודיסאה" – בית ספר לצילום אשר הכר לימים להיות המדרשה לצילום גיאוגרפיה. "עם השנים, הצילום שלי עבר תהליכי. בתחילת היה מוחובר לטבע וכיום אני מגדיר עצמי 'צלם רחוב' ומקסם מהనוף האורבני".

מיهو צלם טוב?

"לא מישחו שיוציאו לצילם מדי פעם אלא אחד צזה שלא יוצא מהבית ללא מצלמה. אם שחתתי את המצלמה בבית, אני מרגיש נורא, ברור לי שאפספס דוויקא אז את הצילום היכי טוב. אני מרגישஆ אז כמו אנשים ששבחו את הניד שלהם", הוא אומר ספק בהומור, ספק ברצינות. "צלם טוב צריך להבין מהי תפונה טובה ומהמקומן זהה הוא יכול לצילם הכל".

mdi שנה הוא נושא לכמה ערים ברחבי העולם עליו הוא אוסף חומר רב טרם יציאתו למסע, כדי להכיר אותן לפני ולפניהם. כשהוא נוחת בעיר, הוא מסתובב בכל המקומות הפחות מוכרים והיוור סטויים מהעיר, מגלה סמטאות, בתים קפ้า, מועדונים, חניות, בתים קברים, אונשים מרתקים, פינות קסומות. את התוצאה הוא מוחזר ארץ, ויוצר ממנה הרצאה שהוא מעביר בפניהם מתנים סימני גופים וудדים, ש תמיד מלאה במשהו מיוחד – הרצאה על פאריז בעקבות אידי פיאר, הרצאה על לנדון המלווה בשיריו הביטלס וכדומה.

כמה צילמות יש לך?

אין יום שבו יואל שטרוג לא מצלם תפונה אחת לפחות. אירע, חוותה שהוא נתקל בה, שהוא שווה לא מסוגל להחמיר. מספיק שיהיו שם קיר צחוב ודלת צחובה ולטוך התפאורה זו תצא לפטע משומוקם אשפה בשמלת צחובה. מספיק שישיה זה חלון ראווי שלתוכו ישתקפו בניינים עצומי מוסדים, סירה בלבם או מכל כחול, פרחים, "סמוראי" מרדק על החומה הסינית – הוא כבר יניצח את זה בצילום מיוחד.

עד לפני שנתייםיים, שימוש שטרוג, תושב ליף, עורך הצילומים של מגzin "מעס אחר". הוא צלם ותיק ומוכר אשר עברודותי מפארות כבר שנים כתובות, אתרים אינטראקטיביים וכנים הוא עומד בראש "אדמה יוצרת", חברה עיתורת תכנית הכוללת בית ספר לצילום המתפרק על פני ערים רבות בארץ, סדנאות לקלמים מגנונים – ביניהם גם אוכלוסיות מצוקה, פרויקטים מיוחדים ותרומות בנושאים כמו – נופים, סוכות במאה שערים, פרויקטים בברק וצדומה.

אל הצילום התווידע כשהיה בן 13, בעיר הולດתו חולון, קיבל ידיו מצלמה "קופסתית" שעורה בו סקרנות. "הסרטים היו יקרים לשימוש ואחר הפלש היה צריך להחליך בכל פעם אבל המדי ריטה אוטי", הוא נזכר. "אחרי הצבא (בשירות גלים בסיני, ש.ח.) התגוררתי שנתיים בפאריז, צילמתי אותה, התהבותי בעיר וגם בעולם הצילום. חזרתי ארצה, למדתי צילום באופן מקצועי והחלה לי לעבוד בחברה להגנת הטבע. הייתה מחלוצי סדנאות הצילום בארץ ופתחתי סדנה לצילום בטבע. לזכרה של גיל רוזין, צלמת עיתונות אמריקאית ששיחה בארץ, אשר נרצחה בבורק ה-3 במרץ 1978 על ידי מחבלים שנחתחו בחור מעגן מיכאל, וביצעו בהמשך אותו בוקר את הטבח הנורא באוטובוס הדמים".

משנות ה-40', עם אוטם מלצרים ותפריט, עם אותה אווירה שהיתה בהם מאז שbow שטן זאן-פלול סארטר וסימון דה-בובואר". המצלמה, הוא מסביר, היא כל' אדר' עם עצמה רבה, שיוצר עבורה את המפגשים הכל' מתרחקים בעולם. "אנ' כנראה גם מסתובב עם פרצוף של יתום, מה שגורם לאושם להזמין אותו אליו הביתה גם כדי לישון אצלם", הוא צוחק. באחד המסעות בדרכם צרפת, אליו הצטופה גם אשתו, שאלו השנאים קשייש מוקומי, היכן יכולו למצואו יקרים פעליהם. "קשה לנו שאנו כאן מישראל, פקח זה זוג עיניים מתפעלות, הזמין אותנו לשותין' במרחף ינות מדהים על שולחן עץ ישן, שאל האם הכו' בדיונה עוד פעיל ומספר כמה הוא אוהב את ישראל. כששבנו ארץ' שלחנו לו מתנה ואת התמונות שצלמנו".

היעוד - לעוזר

שטרוג, 52, איש נעים וחיכי, הוא גם אדם רוחני שמאמין שככל דבר שקרה לו מכוון בתצומן מדיק, הוא נשוי לרינת, פיזיותרפיסטית ילדי, והשנאים הוריהם לשלו'ש בנות - ניצן החילית, נועם בת 17, תלמידה בבית הספר הדמוקרטי במודיען וגל, 12, תלמידת בבית הספר האנתרופוסופי בגין שמן. לפיד הגיעו כפשרה. רינת היא בת קיבוץ סער שבגליל ויאל הוא עכבר עיר. "הינו צרכיהם למצוא את נקודת האמצע. שמנעו על המפה ובדקנו איפה אפשר להתגגרר ברדיוס של 35 ק"מ מטל אביב". לאחר שמצאו את המגרש שלהם, התהابו בו, ומazel, 17 שנים הם כאן, מאוהבים בישוב ונוהנים מהভית היפה והגינה המקסימה הכוללת בסותן קטן, דק עץ ושפע' של פרחים ועצי פרי.

מה לא עשה אף פעם למען צלים?

"לא אטפס על הרים מושלים. אני מעדר' כפרים, אנשים, ערים זרות". בשנת 2000 כשbaarior היה ריח של שלום מתקבר, נסע להכין כתבה על עזה ובקר במקומעה. "לפתח נפתחה דלת, ויד לבנה לחיצה את ידי. יאסר ערפאת. עשוינו סדרת צילומים, ישבנו במרחק מטר האחד מהשבי והתמונה התperfנסנו ככתבה במספר אחר ואחרי כן ביתר העיתונים".

יש משהו מאד אופטימי בסיפור הזה.

"כן, היה לפחותות". השיעוד שלו בעניין הוא לא רק להניץ רגעים קסומים אלא לסייע באמצעות פוטו-תרapeutical לאנשים הזקוקים לעזרה נפשית ופסיכולוגית. כך לדוגמה עבר עם נכה צה"ל, משותק באරבעת גפיו, ולמד אותו לצלם. "צולם הוא דרך נהדרת להירפא ממכאוביים - העדשה מס'יעת במקומות שבו לא תמיד קל להתבטא, ופעמים רבות במקום שהוא אסוי לאותם אנשים, אני מרגיש שהם מסיעים לי, מפירים אותן ומלמדים אותו".

מה תצלם מחר?

"מה שיזוכן לפתח. העולם כבר יכוון לי את התמונה הבאה, אני לא דואג". ■

יאאל שטרוג. "העדשה מס'יעת"
במקום שבו לא תמיד קל להתבטא"

"המן. אחת קומפקטיבית שתמיד אתי, ועוד המון ברחוב הבית. הייתה תקופה שהוא לי בתיק 36 מצלמות. עשינו איתן פרויקט לנעור במצוקה עם קרן "ילדינו". בכל פעם הנערים היו מצלים בהן ולבסוף הענקנו להם את המצלמות בדרך שבה לא ירגשו שזו תרומה. פשוט שכחנו לאסוף אותן", הוא מחייך.

באחת ההרצאות שנשא בBITS ההפיצו על ברלין כפי שהיא מצוירת בעיניו של הסופר הגרמני אריך קסטנר, ביקש להעבר מסר על ברלין אחרת, לא ממבטו של שואה. "ambil' שידעתי, ישבה בהרצאה נציגת המכון הפולני שנינגבאה אליו ואמרה שהיא רוצה שאעשה הרצאה ברוח דומה גם על פולין - כדי שהישראלים יכירו פולין אחרת", הוא מספר. "הפולנים הצמידו לי נגgs ומדרכיהם צמודים ופחות כנסיות וכוזיאונים, כפי שביקשתי. התוצאה הייתה מדהימה ומשמשת עד היום בכתבות, מציגות והרצאות על פולין. מצחיק שדווקא צלם ישראלי, היטיב לבטא את פולין כפי שהפולנים ביקשו להציג אותה לישראל".

בקבות סיכון דה-בובואר

כחול מהחוויות שאסף בעולם, הוא ביקר בקוריאה וזכה להזמנה של קרוואטים להציג לשם שוכן לאחר תערוכה שערך על המדינה היפנית. הוא כמעט קיפח את חייו בשיטת על נהר הציור, ומעט חרט מכות במרקוקו, שיצילם אדם שלא אהב את הרעון ורץ אחריו בחרב שלופה. איל' מקומות בעולם הקסימו אותך במיוחד?

"בואנו אירס - אליה התחברתי בעקבות התהoctות אחר מרסדים סוסה. אחרי כן אגב, פגשתי אותה גם בארץ. אני אוהב את אתיופיה - לשם יצאתי כדי להכין כתבה על ארון הקודש האבוד, את יוון, מרוקו ועיריה האדומות, רומא וככובן את פאריז. גם בארץ אני מצלים ואוחב מאוד את תל אביב וירושלים, ויש עוד המון מקומות, גם אלה שהיית בהם ואני פחת מוחבר אליהם".

יש ברזונה שרך פחות אירופה יותר ארצות הברית - למה?

"כי את אמריקה כולם מכירים והוא קצת מזכירה את ישראל. דווקא אירופה חמה, ציורית ושורשית. בפרייז הייתה המון פעמים, ואני יודע שככל פעם שאגי'ע, נמצא את אותן בתים קפה שקיים מכאן מקום

مالבולות התמונות של שטרוג, מימין: עט יאסר ערפאט במקומעה, רגע של מכונית ווומנטיקה, לוחם קשוח על חומות סין, רחוב ססגוני בבואנו אירס ודעתה מוקם בפולין